

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2024/2025

**ZÁKLADNÍ ŠKOLY
JANA VÁCLAVA STICHA-PUNTA
ŽEHUŠICE, KE KŘÍŽKU 190, 285 75**

ŠKOLA S ÚSMĚVEM

1. Úvod

Minimální preventivní program je dokument školy vypracován na příslušný rok a je součástí výchovně vzdělávacího programu školy. MPP pokračuje a navazuje na předcházející roky. Odráží specifika regionu a školy. Je zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Na realizaci MPP se podílí celý pedagogický sbor a další instituce zabývající se prevencí sociálně patologických jevů.

2. Cíle

Cílem minimálního preventivního programu (MPP) je ve spolupráci s rodiči předcházet projevům sociálně patologických jevů, v případě jejich zjištění ve spolupráci s rodiči i dalšími institucemi zamezit jejich dalšímu šíření, dále pak formovat osobnost žáka.

Program je určen pro žáky školy v průběhu školní docházky, tj. ve věku 6–15 let. Zahrnuje prevenci rizikového chování u dětí a mládeže v oblasti:

agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty, rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, domácího násilí, sebepoškozování, sexuální rizikové chování

Vyžaduje individuální přístup k jednotlivým problémům.

Je třeba přímá spolupráce s rodinou a dalšími organizacemi (PPP, Policie, OSPOD, Odbor sociálních věcí, atd.)

3. Charakteristika školy

Základní škola Jana Václava Sticha - Punta Žehušice, okres Kutná Hora je úplná základní škola, zřízená městysem Žehušice. Škola poskytuje vzdělání dětem z Žehušic a okolních obcí. Počet žáků ve školním roce 2023/2024 je 226 (1. stupeň 128, 2. stupeň 98). Celkový počet pedagogů je 18 dále máme 6 asistentek pedagoga, 3 vychovatelky školní družiny a školního klubu.

Škola je prostorná, I. stupeň je umístěn v přízemí patrové budovy, kde mohou žáci využívat venkovní terasy, II. stupeň se nachází v prvním patře. K budově školy patří atletické sportoviště s moderním povrchem určené k výuce Tv, pozemky určené k pěstování rostlin.

V současné době se ve škole nachází 10 kmenových tříd, multimediální učebna, učebna fyziky/chemie, výtvarné výchovy, školní knihovna, třídy školní družiny a školního klubu, kuchyňka, žákovské dílny a tělocvična.

Školní metodik prevence (dále ŠMP) celoročně mapuje výskyt rizikového chování u žáků naší školy. Všichni třídní učitelé podávají včasné informace ŠMP o výskytu rizikového chování ve svých třídách. ŠMP si vede deník, do kterého zapisuje všechny případy rizikového chování, které byly ve škole řešeny.

Výuka probíhá podle školního vzdělávacího programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola s úsměvem 2023/2024.**

Škola poskytuje žákům mimo školní družiny a školního klubu, volitelných a nepovinných předmětů také nabídku volnočasových aktivit. Zprostředkovává žákům i další mimoškolní činnosti k využití volného času zaštitěných DDM Čáslav, DDM Kutná Hora.

4. Dlouhodobé cíle MPP a riziková místa

Dlouhodobé cíle

- předcházet všem typům rizikového chování
- výchova dítěte odpovědného za vlastní chování a způsob života přiměřeného jeho věku
- udržet širokou nabídku volnočasových aktivit pro žáky
- navození příznivého klimatu školy
- posilovat komunikační dovednosti a zdravé sebevědomí, zkvalitnit komunikaci mezi žáky navzájem, mezi žáky a pedagogy
- prohloubení spolupráce mezi pedagogickými pracovníky (učitel – asistent pedagoga – vychovatelka...)
- týmově spolupracovat s problémovými žáky
- průběžné vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- podporovat zájem rodičů o dění ve škole
- poskytování poradenských služeb rodičům

Riziková místa

Za riziková místa školy se dají považovat prostory šaten, prostorné chodby a hala, která láká žáky k běhu a pohybovým aktivitám. Rizikovým prostorem je i WC, není pod stálým pedagogickým dozorem, učitelé prostor průběžně monitorují a snaží se včas zasáhnout při známkách možného nebezpečí. V době polední přestávky před začátkem odpoledního vyučování tráví žáci volný čas mimo školu. Pokud mají potvrzení od rodičů, mohou trávit tento čas v prostoru šaten pod dohledem pedagogického pracovníka. Vedení školy zajišťuje pomocí pověřených pracovníků nepřetržitý dohled nad žáky školy od příchodu až do odchodu ze školy.

5. Vnitřní informační zdroje školy

Jako základní informační zdroje školy jsou využívány:

Nástěnky – informace jsou zveřejňovány na trvale umístěné nástěnce v budově školy, obsahují důležitá telefonní čísla, adresy a další informace, které se vztahují k tématům zařazených do MPP. Na výběr témat na nástěnce se mohou podílet sami žáci.

Rodičovské schůzky, konzultační hodiny – rodiče jsou na prvních rodičovských schůzkách informováni o Školním poradenském pracovišti (dále jen ŠPP), jeho členech a kontaktech. Žáci i rodiče mají kromě telefonického kontaktu možnosti navštívit jednotlivé vyučující, výchovnou poradkyni, školního metodiky prevence v rámci konzultačního dne či po předchozí domluvě na individuální konzultaci.

Odborná a metodická literatura, časopisy a další dostupné materiály - jedná se zejména o odbornou literaturu zaměřenou na primární prevenci a výchovné poradenství. ŠMP odebírá prostřednictvím vedení školy časopis Prevence.

6. Vnější informační zdroje školy

Vnější zdroje jsou organizace a odborná zařízení, na které se škola bude obracet:

- OSPOD Čáslav (tel.: 327 300 133, 725 829 690)
- PPP Kutná Hora (tel.: 327 311 362, 731 417 146)
- SVP Kolín (tel.: 777 738 794)
- SPC Kolín (tel.: 321 729 600, 321 713 144)
- Lékaři – kontrola docházky
- Policie (tel.: 974 874 111)
- Linka důvěry Kutná Hora, Centrum krizové intervence: Povídej, z. s. (tel.: 327 511 111)
- Linka bezpečí (tel. pro děti: 116 111, tel. pro rodiče: 606 021 021)
- Linka vzkaz domů (tel.: 800 111 113 – pro děti na útěku/ bojí se vrátit domů/zvažují útěk)
- Prostor plus o. p. s. (tel.: 317 471 740, email: info@prostor-plus.cz)

Další využívané webové stránky:

- www.msmt.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.osprch.cz
- www.bezpecnyinternet.cz
- www.safeinternet.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.odrogach.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.kr-stredocesky.cz

7. Orgány státní správy, místní samosprávy a volnočasové instituce

Spolupráce s orgány státní správy, místní samosprávy a institucemi zabývajícími se využitím volného času dětí a mládeže

- Školní klub, školní družina
- Poradenské středisko ÚP
- OÚ obce
- DDM (Čáslav, Kutná Hora)
- Sportovní asociace
- AŠSK

8. Obsah prevence

1. – 5. ročník

- pravidla soužití mezi žáky, učiteli a provozními zaměstnanci školy

- zvyšovat u dětí zdravé sebevědomí, uvědomovat si vlastní osobnost, naučit se pracovat s emocemi
- vnímat individuální odlišnosti mezi sebou, učit se vzájemně uctě
- rozvíjet schopnost komunikace
- povědomí o dobrém zdraví, vlastní zdravotní stav, duševní, tělesnou a sociální pohodu, dodržovat životosprávu, inklinovat ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjet schopnost pracovat v kolektivu, umění spolupráce
- konstruktivní využití volného času
- učit se zvládat náročné situace

6. – 7. ročník

- trvale budovat kvalitní vrstevnický kolektiv, rozvíjet přiměřenost reakcí na zátěžové situace doprovázející pubertu
- trénovat umění nést odpovědnost za vlastní rozhodnutí, učit se řešit modelové náročné fyzické a psychické situace
- umět se vyrovnat s neúspěchem

8. – 9. ročník

- upevňovat vztahy ve skupině vrstevníků
- rozvíjet schopnosti, přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- trénovat efektivní rozhodnutí komunikace
- zvyšovat schopnost odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím včetně odmítání drog, alkoholu, nikotinu, konopných látek a veškerých dalších derivátů a variant dříve uvedených návykových látek, nevhodných způsobů chování
- učit se mediální hygieně, kritické myšlení ve vztahu k reklamě apod.

Projekty

V průběhu školního roku 2024/25 budou organizovány projektové dny zaměřené na různorodá témata s přesahem do prevence sociálně-patologických jevů. A to zejména v oblasti spolupráce při práci na jednotlivých projektech.

Dlouhodobé projekty:

- Ovoce do škol a Školní mléko (projekt 1. stupně zaměřený na zlepšení návyků ve stravování dětské populace)
- Recyklohraní (recyklační program, činnosti v oblasti nakládání s odpady ve školských zařízeních ČR)
- Účast na projektech spolufinancovaných EU

Jednorázové projekty (vzájemná spolupráce pedagogů při jejich plánování a realizaci):

- Dýňobraní – projektový den pro všechny ročníky - dlabání a vyřezávání dýní tematicky spojený s anglosaským svátkem Halloween
- Řetězové provázení (projekt pro žáky 8. ročníku ve spolupráci se státním zámkem Kačina)
- Mikulášský běh (projekt 9. třídy)

- Projekt Vánoce (vánoční jarmark, rozsvěcení vánočního stromku s doprovodným programem, den třídního učitele)
- Den Země (projekt v oblasti environmentální výchovy)
- Žehušický pohár (soutěž vesnických a malých základních škol v atletice o pohár starosty obce),
- Punto by měl radost (pěvecká a hudební přehlídka pořádaná 9. třídou)
- Olympijský den (celoškolní sportovní projekt)
- Příjímací zkoušky nanečisto (projekt z M a Čj pro žáky 9. tříd)
- Žehušický čtenář (projekt 1. třídy)
- Výstavy výtvarných prací žáků (tematická výstava na plesu RS, prezentace výtvarných prací na Slavnostech lesního rohu)

Intervenční aktivity:

- „Normální je nekouřit“ (preventivní program pro žáky 1. stupně)
- „Revolution train“ (protidrogový vlak - zážitkový program prevence drogových závislostí pro žáky 2. stupně)
- Debata s bývalým trestancem (prevence kriminality pro žáky 2. stupně)

Škola pořádá výchovně-vzdělávací akce, kulturně-historické exkurze, školy v přírodě, lyžařský kurz, školní výlety, apod.

Počet i druh projektů a akcí pro žáky se může v průběhu školního roku měnit dle aktuální situace a potřeby.

9. Cílem je, aby žáci po absolvování ZŠ znali a uměli:

- respektovat odlišné názory, způsoby a chování lidí, být tolerantní k menšinám
- spolupracovat ve skupině a přebírat odpovědnost za společné úkoly
- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na lidský organismus
- orientovat se v problematice závislostí
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- zdravě posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět kde hledat pomoc
- znát významné dokumenty upravující lidské a práva a sociálně právní ochranu dětí

10. Pedagogičtí, nepedagogičtí pracovníci školy a rodiče

Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci

Na prevenci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy, především však třídní učitelé, kteří mají nejlepší přehled o klimatu a dynamice sociálních vztahů v dané třídě.

Významnou roli v prevenci rizikového chování žáků i následném řešení zjištěných projevů je dále

- ředitel školy

- výchovná poradkyně
- školní metodik prevence

Součástí prevence se stávají také nepedagogičtí pracovníci (školník, uklízečky, kuchařky), kteří se dostávají do pravidelného kontaktu s žáky, a proto také působí na klima školy. Školní poradenské pracoviště je otevřeno podnětům z jejich strany. Při zachycení varovných signálů (agrese, šikana, podezření a užití návykové látky a jiné projevy patologického či rizikového chování) neprodleně informují třídního učitele, ŠMP, VP, popř. vedení školy.

Rodiče

jsou zapojeni do výchovně vzdělávacího procesu zabezpečením jejich informovanosti o aspektech vzdělávacího procesu dětí pomocí systému Bakaláři, kde mohou rodiče kontrolovat prospěch dětí a jsou informováni jak o pochvalách, tak o problematických situacích, kterých se žáci přímo či nepřímo účastnili.

Důležitou součástí je také aktivní forma spolupráce rodičů s třídními učiteli a naopak. Tato probíhá aktivním vzájemným předáváním informací, účastí na rodičovských schůzkách a využití možnosti stanovených konzultací.

11. Závěr

Cíle programu budou sledovány. Výsledky budou zaznamenávány a vyhodnocovány. K měření efektivity programu bude použito: anket během školního roku, dotazníková šetření, jednání na pedagogických radách (zápisy z těchto schůzí), záznamů učitelů (zápisy z jednání s rodiči, veškeré akce a semináře, kterých se zúčastnili a hodnotili). Hodnocení vytvořeného MPP probíhá v září následujícího roku ve spolupráci s vedením školy a výchovným poradcem.